

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny 2021-2022

Podstawa prawna

1. Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1481, 1818 i 2197)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)
3. Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989 r. ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r. (Dz. U. 1991 Nr 120, poz. 526),
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230),
5. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. 1994 Nr 111, poz. 535),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017 poz. 173, 1458 i 2439)
7. Statut Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Kartuzach,
8. Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

WSTĘP

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Państwowej Szkole Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Kartuzach opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że:

- wychowanie należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa,
- wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.
- zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.
- wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Za realizację programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiedzialni są wszyscy nauczyciele, pracownicy, rodzice i uczniowie. Tworzenie programu wychowawczo-profilaktycznego zostało poprzedzone diagnozą potrzeb naszych uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia. Szkoła wspiera rozwój każdego ucznia, jego sfery intelektualnej, emocjonalnej, społecznej zgodnie z jego możliwościami. Ponadto rozwija zainteresowania uczniów oraz przeciwdziała niepowodzeniom szkolnym. Szkoła wspomaga również rozwój moralny uczniów poprzez poszanowanie norm, wartości czy autorytetów.

Program profilaktyczno-wychowawczy opracowany został zgodnie z uwzględnieniem rekomendacji wychowawczo-profilaktycznych Centrum Edukacji Artystycznej dotyczących podjęcia działań w następujących obszarach:

- profilaktyka ochrony zdrowia psychicznego uczniów szkół artystycznych
- podejmowanie, wśród uczniów oraz ich rodziców działań sprzyjających poszerzaniu wiedzy o specyfice szkoły artystycznej
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych i wychowanków burs szkolnictwa artystycznego oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i domowej (uruchamianie procedur „Niebieska Karta”)

CZĘŚĆ I

PROGRAM WYCHOWAWCZY

ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWANIA

Nadrzędnym założeniem wychowania szkolnego jest wszechstronny rozwój młodego człowieka, a w szczególności:

- przygotowanie ucznia do wykonywania zadań w życiu zawodowym i publicznym,
- wykształcenie szacunku dla rzetelnej pracy i zdobywania wiedzy,
- kształtowanie potrzeby dalszego uczenia się, doskonalenia i rozwoju,
- wskazanie dziecku różnych, społecznie akceptowanych sposobów postępowania, dochodzenia do wiedzy, zdobywania umiejętności,
- dbanie o rozwój sfery życia duchowego i emocjonalnego,
- wspieranie w dokonywaniu właściwych wyborów moralnych i hierarchizacji wartości,
- kształtowanie w uczniu potrzeby stawiania sobie celów i możliwości ich osiągnięcia,
- kształtowanie wysokiej kultury osobistej, przekazywanie dziedzictwa kulturowego i budowanie postaw patriotycznych,
- wychowywanie przez muzykę, rozwijanie samodzielności, kreatywności i wrażliwości,
- kształtowanie odpowiedzialności za słowo,
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego i własności prywatnej, przestrzeganie wspólnie ustalonych norm zachowania,
- dbałość o zdrowie, kształtowanie troski o środowisko naturalne.

CELE I ZADANIA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

1. Rozwój intelektualny ucznia

- pomoc w odkrywaniu i rozwijaniu własnych predyspozycji, możliwości oraz talentów,
- wspieranie twórczych postaw uczniów, zachęcanie do własnych poszukiwań artystycznych,
- stymulowanie aktywności przez prezentację osiągnięć uczniów,
- stwarzanie warunków motywujących do nauki, stosowanie aktywnych metod pracy na lekcjach wszystkich przedmiotów,
- organizowanie koncertów, konkursów
- pomoc w pokonywaniu trudności wynikających z łączenia edukacji ogólnej z muzyczną,

- przygotowanie do samodzielnej i systematycznej pracy, kształtowanie umiejętności samooceny,
- indywidualna praca z uczniem zdolnym,
- opieka nad uczniami słabszymi

2. Rozwój emocjonalny ucznia

- dostosowywanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych i emocjonalnych ucznia,
- pomoc w określaniu i nazywaniu uczuć, stanów psychicznych i emocji,
- kreowanie sytuacji, w których uczeń aktywnie pracuje nad poznaniem samego siebie,
- udzielanie pomocy uczniom w eliminowaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym wywołujących stres, powodujących treść, itp.,
- kształcenie poczucia estetyki i wrażliwości na piękno,
- wskazywanie muzyki jako jednej z dziedzin życia duchowego,
- opieka nad uczniami wymagającymi indywidualizacji metod pracy,
- reagowanie na problemy rodzinne oraz zagrożenie patologiami społecznymi,

3. Rozwój społeczny ucznia

- wykorzystanie indywidualnej relacji uczeń-nauczyciel do przekazywania pozytywnych wzorców postępowania społecznego,
- rozwijanie poczucia obowiązku i odpowiedzialności,
- integracja społeczności szkolnej, tworzenie warunków do nawiązywania kontaktów z uczniami innych klas,
- przygotowywanie uczniów do wypełniania obowiązków obywatelskich w oparciu o zasady wolności, solidarności i sprawiedliwości,
- kształtowanie empatii w oparciu o pomoc koleżeńską, życzliwość i szacunek należny każdemu człowiekowi,
- udział uczniów w życiu kulturalnym szkoły i środowiska,
- wspieranie inicjatyw młodzieży,
- wdrażanie do przestrzegania zasad kultury osobistej,
- kształtowanie świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym i kulturalnym zarówno w roli wykonawcy, jak i odbiorcy,
- przygotowywanie przyszłych animatorów życia kulturalnego w środowisku lokalnym,
- reagowanie i przeciwdziałanie wszystkim formom nieuczciwości, agresji i wandalizmu,
- współdziałanie z rodzicami, integrowanie ich i angażowanie w działalność szkoły.

4. Rozwój zdrowotny ucznia

- kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- dbałość o prawidłową postawę podczas gry na instrumencie,
- kształtowanie prawidłowej postawy na lekcjach rytmiki, korekta wad postawy podczas ćwiczeń ruchowych,
- wdrażanie do utrzymania czystości osobistej i otoczenia, w którym uczeń przebywa.

5. Wychowanie patriotyczne

- wychowywanie w duchu poszanowania dla symboli narodowych i religijnych,
- kształtowanie postaw obywatelskich poprzez tworzenie i działalność Samorządu Uczniowskiego,
- uczenie dzieci i młodzieży aktywnego i świadomego odbioru kultury narodowej,

- rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej poprzez udział w regionalnych imprezach kulturalnych,
- kształtowanie poczucia więzi i tożsamości ze szkołą,
- przekazywanie systemu wartości, na bazie których kształtowała się polska kultura i tradycja narodowa,
- poznawanie podczas zajęć szkolnych dorobku artystycznego polskich muzyków i wykonawców.

PROGRAM PROFILAKTYCZNY

ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu wydarzeń z życia szkoły: imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjazdów itp.
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez organizowanie i udział w imprezach ogólnoszkolnych i charytatywnych,
- Uważliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych,
- Eliminacja zachowań agresywnych i dyskryminacyjnych,
- Współpraca z rodzicami w zakresie rozpoznawania zagrożeń związanych z uzależnieniami i skutecznej interwencji,
- Działania edukacyjne w środowisku szkolnym we współpracy ze środowiskiem lokalnym (policją, strażą pożarną, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, ośrodkami d.s. uzależnień, lekarzami, psychologami, terapeutami) polegające na dostarczaniu podstawowych informacji na temat profilaktyki uzależnień,
- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym,
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- Przygotowanie uczniów do przejścia na następny etap rozwoju i edukacji,
- Wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych,
- Współpraca z placówkami kulturalno-oświatowymi (ośrodek kultury, biblioteka publiczna, kino, teatr, muzea i inne),

DIAGNOZA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Zależy nam, aby uczniowie na terenie naszej szkoły i poza nią czuli się bezpiecznie i darzyli pracowników szkoły zaufaniem. Istotne jest, aby praca wychowawcza i profilaktyczna przynosiła efekty w postaci wzrostu świadomości uczniów i ich rodzin.

Główne problemy wymagające rozwiązania:

- Podniesienie świadomości w zakresie unikania ryzykownych zachowań w grupie rówieśniczej,
- Wzajemna odpowiedzialność za bezpieczeństwo w grupie rówieśniczej – co robić w sytuacjach kryzysowych.
- Wpływ używania substancji energetyzujących, środków psychotropowych, dopalaczy, narkotyków, alkoholu oraz palenia papierosów na zdrowie i życie,
- Różne formy cyberprzemocy i cyberuzależnienia,

- Kwalifikacja i konsekwencje prawne niektórych zachowań i czynów, w tym za posiadanie i zażywanie narkotyków oraz odpowiedzialność prawna nieletnich za popełniane czyny,
- Wpływ właściwego odżywiania, bezpiecznej aktywności fizycznej i higieny osobistej na rozwój intelektualny i fizyczny dzieci i młodzieży.

CELE I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

1. Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole. Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły,
- Bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć, przerw i imprez szkolnych,
- Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie,
- Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: pożar, zachowanie na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali koncertowej,
- Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenie papierosów, picie alkoholu, nadużywanie komputera, zachowania agresywne.

2. Eliminacja zachowań agresywnych i przemocy w szkole

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole,
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić,
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji,
- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych,
- Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych i antydyskryminacyjnych,
- Pedagogizacja rodziców.

3. Rozwijanie umiejętności współżycia społecznego

- Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole,
- Edukacja prawna uczniów,
- Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych,
- Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności,
- Kształtowanie postaw tolerancyjnych i antydyskryminacyjnych,
- Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

4. Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia

- Propagowanie zdrowego trybu życia,
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu,
- Uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy,
- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą,
- Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia.

5. Profilaktyka uzależnień

- Kształtowanie postawy asertywnej.
- Profilaktyka palenia papierosów.
- Profilaktyka picia alkoholu.
- Profilaktyka narkomanii (w tym dopalaczy), lekomanii, uzależnienia od komputera.
- Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
- Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

6. Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju

- Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości,
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów,
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań,
- Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów,
- Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń,
- Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy,
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

7. Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych,
- Wdrażanie zachowań asertywnych,
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem,
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami,
- Kształtowanie umiejętności szukania pomocy.

CZĘŚĆ II

I . Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Cele:

- kształtowanie umiejętności odmawiania w sytuacjach potencjalnie zagrażających
- przekazywanie podstawowej wiedzy dotyczącej środków odurzających, psychotropowych i psychoaktywnych,
- ukazanie potencjalnych zagrożeń wynikających z sięgania po ww. środki

Zadania, sposoby realizacji:

- obserwacja ucznia, rozmowy
- budowanie relacji wzajemnego zaufania na linii uczeń – nauczyciel szczególnie podczas zajęć indywidualnych
- wskazywanie osób i instytucji niosących pomoc osobom z problemami – telefon zaufania

II. Bezpieczeństwo ucznia oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej (w tym cyberprzemocy) i przemocy w rodzinie

Cele:

- zaznajomienie uczniów z możliwościami uzyskania pomocy w sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu (telefon zaufania, Niebieska Linia)

- tworzenie pozytywnego klimatu środowiska szkolnego
- zdecydowany brak akceptacji dla zachowań agresywnych, przemocy rówieśniczej, braku kultury osobistej, nieposzanowania mienia własnego i szkoły
- rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc potrzebującym
- kształtowanie postawy prospołecznej w grupach rówieśniczych, empatii, wrażliwości na potrzeby innych,
- budowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji oraz potrzeb swoich i cudzych
- zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych

Zadania, sposoby realizacji:

- codzienne budowanie atmosfery zaufania, szczerości na bazie dobrej komunikacji nauczyciela z uczniem i rodzicem (przestrzeń na ujawnianie przemocy będącej poza obserwacją nauczyciela)
- budowanie silnej więzi ze szkołą, poczucie przynależności do grupy klasowej i społeczności szkolnej
- budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole i odpowiedzialności za zachowanie swoje i innych
- wymaganie od uczniów zachowań altruistycznych nastawionych na wzajemną pomoc, koleżeństwo
- zapobieganie przemocy fizycznej, słownej i psychicznej wśród uczniów w szkole i wszelkim przejawom agresji
- kształtowanie wśród uczniów postawy prospołecznej, szacunku i tolerancji dla innych, a także koleżeństwa i przyjaźni,
- ekspozycja w przestrzeni szkoły informacji o możliwości szukania pomocy przez osoby będące ofiarami przemocy poprzez Niebieską Linie
- diagnoza poziomu agresji podczas lekcji, przerw w postaci obserwacji, rozmów z uczniami, nauczycielami – reagowanie na wszelkie przejawy agresji
- dbanie o bezpieczeństwo podczas wyjazdów (koncertów, konkursów)
- rozmowy o emocjach podczas analizy dzieł muzycznych
- rozważania o uczuciach w kontekście wykonywania utworów, codziennego ćwiczenia

III. Profilaktyka ochrony zdrowia psychicznego

Cele:

- budowanie bezpiecznej przestrzeni dla rozwoju muzycznego i intelektualnego uczniów w sposób harmonijny, przeciwdziałający powstawaniu depresji i innych zaburzeń
- przedstawianie kształcenia muzycznego jako okazji do przeżycia i osiągnięcia sukcesu, rozpoznawania i rozwijania własnych talentów i zdolności,
- dbałość o dobre relacje uczniów z nauczycielami
- nastawienie nauczania muzycznego na osobisty rozwój dziecka
- budowanie poczucia własnej wartości u uczniów
- przedstawianie rodzicom nauczania muzycznego jako wsparcia w indywidualnym rozwoju dziecka a nie elementu niezdrowej rywalizacji

Zadania, sposoby realizacji:

- budowanie relacji wzajemnego zaufania na linii uczeń – nauczyciel jako podstawowego narzędzia prewencji depresji
- dostosowywanie programów nauczania indywidualnie do możliwości i uzdolnień ucznia, tak by dawały mu poczucie spełnienia i zadowolenia
- wykorzystywanie każdej lekcji i występu do podnoszenia poczucia własnej wartości ucznia
- nauka prawidłowej samooceny jako nieodzowny element procesu nauczania
- obserwacja zachowań ucznia podczas wszystkich zajęć w szkole muzycznej
- reagowanie na niepokojące i nietypowe zachowania uczniów
- pracowanie nad integracją zespołów klasowych, uczenie empatii, szacunku oraz tolerancji dla innych, kształtowanie właściwych relacji interpersonalnych w tym umiejętności współpracy,
- nauka właściwej organizacji czasu poza szkołą
- promowanie i zachęcanie uczniów do aktywności fizycznej i aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego oraz właściwego i zdrowego sposobu odżywiania się, stylu życia
- nieustanny kontakt z rodzicami uczniów, wywiad środowiskowy
- kontakt ze Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Redagologiczną CEA w Gdańsku celem konsultacji przypadku, wdrożenia odpowiednich działań

IV. Podejmowanie wśród uczniów oraz ich rodziców działań sprzyjających poszerzaniu wiedzy o specyfice szkoły artystycznej

Cele:

- zaznajomienie uczniów, rodziców oraz kandydatów do szkoły ze specyfiką działalności szkoły

Zadania, sposoby realizacji:

- prowadzenie audycji umuzykalniających
- organizacja okolicznościowych koncertów
- rozmowy podczas wywiadówek i spotkań klasowych